

14. Lim Elison Ai Ching Processing idioms in advertising discourse: Effects of familiarity, literality, and compositionality on consumer ad response / E. A. C Lim, S. H. Ang, Y. H. Lee, S. M. Leong // Journal of pragmatics. – # 41 (9), 2009. – P. 1778-1793.
15. Myers G. Words in Ads / Greg Myers. – NY : Hodder Education, 1994. – 232 p.
16. Packard V. The Hidden Persuaders / V. Packard – 1957. – [Electronic resource]. – Access Mode : <http://www.keepandshare.com/doc/3542337/the-hidden-persuaders-vance-packard-1957-pdf-february-11-2012-7-09-pm-9-6-meg>
17. Samaniego Fernandez E. La traduction de la metafora / E. Samaniego Fernandez. – Universidad de Valladolid, 1996. – p. 162.
18. Sidis B. The Psychology of Suggestion: A Research Into The Subconscious Nature Of Man And Society / B. Sidis, W. James. – Kessinger Publishing, LLC, 2010. – 408 p.
19. Большой психологический словарь / [под ред. Б. Г. Мещерякова, В. П. Зинченко]. – М. : АСТ М., 2009. – 816 с.
20. Ульянов А. М. Словарь терминов по рекламе, маркетингу, Atl, Btl и PR / А. М. Ульянов. – М. : Инфра-М., 2007. – 590 с.

УДК 811.111'367.62

О. Мосієнко
(Житомир)

ДИСКУРСИВНО-НОМІНАТИВНА СТРАТЕГІЯ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ПОДІЙ У НОВИННОМУ ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРСІ

У статті розглядаються особливості зображення подій у сучасному новинному Інтернет дискурсі, який формує медіареальність. Проаналізовано дискурсивно-номінативну стратегію репрезентації подій на прикладі представлення злочинів в американських Інтернет виданнях. Виокремлено тактики, які визначають вибір і використання номінативно-референційних одиниць на позначення правопорушення у різних блоках новинного повідомлення.

Ключові слова: дискурсивно-номінативна стратегія, тактика, номінативно-референційна одиниця, Інтернет дискурс.

Modern mass media are characterised by the speed of communication processes, constant increase in the volume of information, manipulative effects, specific way of reflecting reality that determine the formation of media reality affecting the ways and means of presenting events in the media discourse. The key category underlying the formation of media reality is the event as the vast majority of reports in the media discourse depict various events. The article deals with the discursive-nominative strategy of representing events in the Internet news stories. The discursive-nominative strategy is aimed at forming comprehensive image of media event. This strategy determines the choice and usage of nominative-referring units that denote the event and its components. The news stories depicting crimes are the case study of the article. The tactics of presenting crimes in American Internet news stories are analyzed. The discursive-nominative strategy of presenting crimes and its tactics define the use of nominative-referring units in the titles of news story and other text blocks indicating components of the crime - the offender, the police, the victim and the object of the crime. The interaction between the components of crime is expressed in image schemas as pre-conceptual structures of sensori-motor origin. Force relations between the participants in the crime are reflected through image schemas COUNTERFORCE, DISABLEMENT, BLOCKAGE activated by the predicates with corresponding semantics. The discursive-nominative strategy of representing crimes in American Internet news discourse is realized by the set of tactics: typification, characterization, detail representation, temporal localization, representation of crime series and their quantitative aspect.

Key words: discursive-nominative strategy, tactic, nominative-referring unit, Internet discourse.

Глобалізація світового інформаційного простору, збільшення швидкості комунікаційних процесів, маніпулятивний вплив та своєрідне відображення дійсності у ЗМІ визначають формування медіареальності [1, с. 25; 2, с. 40], впливаючи на способи й засоби відображення подій у медіа дискурсі [6, с. 115] Ключовою категорією, яка лежить в основі формування медіареальності є подія, тому більшість повідомлень у медіа дискурсі спрямована на представлення різноманітних подій, що й визначає актуальність цієї статті [9, с. 304].

У сучасних дискурсивних студіях подію розглядали на матеріалі новин, зокрема було встановлено когнітивно-комунікативні особливості конструювання подій у текстах новин з використанням орієнтаційних схем [7, с. 266]. Наразі актуальним є дослідження тактико-стратегічного аспекту репрезентації подій у новинному Інтернет-дискурсі, який є різновидом

медіа-дискурсу, що відбиває процес і результат діяльності ЗМІ, тобто сукупність мовленнєвих дій, які відбуваються між автором і читачем у процесі їх комунікативної взаємодії в певному контексті [12]. Оскільки Інтернет як різновид мас-медіа є специфічним інструментом набуття, представлення і використання знань людиною [4, с. 26], новинний Інтернет дискурс сприяє формуванню медіа-картини світу, або моделі медійної реальності, що розглядають як систему знань і уявлень, яка утворюється в процесі мисленнєво-мовленнєвої діяльності людини у поєднанні з вербальними і невербальними знаками [8, с. 24-26].

Мета статті полягає у дослідженні дискурсивно-номінативної стратегії репрезентації подій у новинному Інтернет-дискурсі.

Стратегії як засоби конструювання новинного Інтернет-дискурсу апелюють до наших знань про світ, який реконструюється у повідомленнях. Сучасна комунікативна лінгвістика послуговується поняттям стратегії як схеми організації дискурсу, вибору адекватної форми його реалізації з урахуванням соціального контексту [3, с. 14-18] для досягнення комунікантами кооперативного результату. Стратегії реалізуються за допомогою тактик, які визначають структуру висловлень і зумовлюють вибір мовних одиниць, зокрема номінативно-референційних (далі НРО) [5, с. 2] на позначення відповідної події, яка зображується у повідомленні. Дискурсивно-номінативна стратегія репрезентації подій відображає взаємодію двох складових – дискурсивної, що розкриває послідовність вживання НРО, та номінативної, котра реалізує властивість НРО позначати події та їх учасників.

Стратегія репрезентації подій зосереджує увагу читачів на різноманітних цікавих для суспільства подіях, пов'язуючи їх учасників. Розглянемо особливості реалізації досліджуваної стратегії на прикладі зображення злочинів у текстах новин американських Інтернет видань. Представлення злочинів відбиває використання людиною своєї сили, розумових здібностей та інших можливостей для завдання шкоди іншим особам або неживим об'єктам, про що свідчить значення протидії і прийменник *against* у тлумаченні семи *illegal*, яка входять до лексеми *crime* (*illegal activities* [11, с. 297]), позначаючи дію або вчинок, спрямовані проти закону. НРО у заголовках та інших блоках тексту позначають компоненти злочину – правопорушника, правоохоронні органи, жертву та об'єкти злочину, а взаємодія між ними представлена образ-схемами – елементарними концептуальними структурами сенсомоторного досвіду, які слугують основою для утворення більш складних образів свідомості [10, с. 250]. Силкові зв'язки між учасниками ЗЛОЧИНУ відображаються образ-схемами ПРОТИДІЯ, ПОЗБАВЛЕННЯ МОЖЛИВОСТІ та ПЕРЕШКОДА позначеними присудками відповідної семантики.

Злочини, пов'язані з викраденням живих і неживих об'єктів, відображаються образ-схемою ПЕРЕШКОДА, яка формується під впливом зіткнення двох центрів сили [10, с. 46]. Ця образ-схема активує відношення, пов'язані з порушенням безпеки, вказуючи на протиправні дії з боку злочинця: *The two Americans were seized by armed men while on a vacation in the Philippines, forced into boats at gunpoint and held hostage for ransom, according to U.S.* [The Washington Post 2014.12.04]. Дієслово *seize*, що має значення „схопити” (*to arrest or capture somebody* [11, с. 1158]), вказує на перешкоду, спричинену злочинцями (*armed men*) і направлену на жертв (*the two Americans*).

Представники правоохоронних органів (*policeman, intelligence officer, investigator* тощо), котрі протистоять злочинцеві, розшуковують, заарештовують його, доводять провину та передають справу до суду, співвідносяться з джерелом ПЕРЕШКОДИ [7, с. 137], яка позначається одиницями *arrest* „заарештовувати”, *detain* „затримувати”, *charge* „звинувачувати” тощо: *Police said Manuel Pupo-Leyvas, 62, of Northwest was arrested and charged with second-degree murder* [The Washington Post 2016.12.24]. У наведеному прикладі адресне ім'я *Manuel Pupo-Leyvas, 62* ідентифікує злочинця, співвідносячи його з ціллю ПЕРЕШКОДИ, яка представлена предикатами *was arrested* та *charged*.

Злочини, які спричиняють смерть внаслідок дій злочинця відображаються образ-схемою ПОЗБАВЛЕННЯ МОЖЛИВОСТІ, яка відбиває нездатність до дії [10, с. 47]. ПОЗБАВЛЕННЯ МОЖЛИВОСТІ найчастіше репрезентує в текстах новин убивства і активується відповідними дієсловами зі значенням „вбивати”: *assassinate* (*to murder an important or famous person, especially for political reasons* [11, с. 60]); *kill* (*to make smb die; to destroy or spoil smth or make it stop* [12, с. 708]) та *murder* (*to kill someone deliberately and illegally* [11, с. 837]). У ситуації скоєння вбивства правопорушник співвідноситься з джерелом ПОЗБАВЛЕННЯ МОЖЛИВОСТІ, а жертва – з ціллю: *A gunman killed a legal adviser for Myanmar's ruling National League for Democracy on Sunday, shooting the lawyer in the head at close range as he walked out of the Yangon airport, the government said* [The Washington Post 2017.01.29]. У наведеному прикладі неозначена НРО *a gunman* позначає злочинця, співвідносного з джерелом ПОЗБАВЛЕННЯ МОЖЛИВОСТІ, а одиниці *a legal adviser* та *the lawyer* представляють жертву.

Тактики представлення злочину, які ґрунтуються на силових образ-схемах, включають типізацію, характеристизацію, деталізацію, репрезентацію низки правопорушень, темпоральну локалізацію і кількісну репрезентацію злочинів.

Тактика мінізації злочину зображає правопорушення, їх розслідування та винуватця і реалізується такими одиницями: безартиклеві іменні фрази у заголовках та вступних абзацах (*finance crime, child pornography, slaying, sex assault* тощо) типізують правопорушення; означені фрази (*the murder, the killing, the assassination* тощо) у кореференційній функції виділяють у блоці коментарів злочини, які викликають найбільший інтерес у громадськості внаслідок розслідування та судових слухань. Наприклад, у заголовку *Virginia Tech to mark 10 years after deadly campus shooting* [The Washington Post 2017.27.01] безартиклева фраза *deadly campus shooting* типізує нерозкритий злочин і співвідноситься у блоках головної події та коментарів з означеними фразами *the shooting*, які здійснюють кореференційну функцію, інформуючи про розслідування убивства: *Virginia Tech says the 10th anniversary of the shooting on its campus that killed 32 people will be marked with three days of events.*

Тактика характеристизації злочину описує правопорушення за темпоральними або просторовими параметрами, тобто часом або місцем його скоєння. У назвах повідомлень неозначені НРО, які містять числівники на позначення року події, відображають приблизну дату правопорушення (*a February 2008 burglary, a 2004 robbery, 2014 killing* тощо), а топоніми локалізують злочин у просторі. Наприклад, у заголовку *A Cloak of Silence After a South Bronx Killing* [The New York Times 19.03.2016] неозначена фраза *a South Bronx Killing* характеризує убивство, локалізуючи його у певному просторі – Південному Бронксі, який є районом Нью-Йорка. Вступний абзац (1) надає інформацію про жертву, яка ідентифікується антропонімом, при цьому відсутні одиниці на позначення злочину. Неозначеними одиницями заголовку у блоці головної (2) події відповідають генітивні фрази, які представляють злочин проти певної людини. (1) *For years Freddy Collazo watched death pool in sidewalk cracks and on basketball courts.* (2) *The first bullet severed Mr. Collazo's spine and blew through his heart, killing him before he hit the pavement. In a bystander's video, Mr. Collazo's body lay in the middle of St. Mary's Street, his hair cushioning his head against the pavement and his black hightops crossed at the ankle, as a police officer delivered quick pumps to his chest.* Двокомпонентний антропонім *Freddy Collazo* ідентифікує жертву вбивства у вступному абзаці. В основному блоці (2) йдеться про виявлення тіла постраждалого та його місцезнаходження (*the middle of St. Mary's Street*), що пояснює вживання генітивних (*Mr. Collazo's spine, Mr. Collazo's body*) та реляційних фраз (*his hair, his head, his black hightops, his chest*), які виокремлюють і локалізують тіло та його частини відносно особи, розкриваючи деталі виявлення тіла загиблого поліцією.

Тактика репрезентації низки злочинів зображає кілька злочинів, передбачаючи їх конкретизацію у вступному абзаці та блоці головної події. Ця тактика визначає використання НРО у такій послідовності: квантифікативна одиниця *crimes* у заголовку позначає низку злочинів; квантифікативні одиниці у блоці головної події іменують різновиди злочину (*assaults, bribes, killings, shootings* тощо); означена фраза у формі множини з прикметником виділяє один злочин, про який далі йдеться у блоці коментарів (*the recent killing, the fatal shooting, the Inglewood Police Department's fatal shooting, the prison slaying* тощо). Тактика представлення низки злочинів утілена у газетному повідомленні під заголовком *5 gang members convicted of violent crimes in Prattville, Montgomery and Pike Road* [The Alabama News 5.04.2012], у якому іменна фраза *violent crimes* відображає серію злочинів, скоєну групою осіб: (1) *Reco Mareese Daniels, 30, Courtney Djaris Wilson, 28, Willie George Tallie, 26, Anthony Darrell Tallie, 32, and Damien Michael Pierce, 27, were indicted in August 2011 by a federal grand jury on charges of conspiracy, carjacking, robbery and firearms violations.* (2) *The statement said evidence during the trial showed that all of the men, with the exception of Anthony Tallie, were gang members at the time the crimes were committed.* Різновиди правопорушень позначаються безартиклевіми одиницями *conspiracy, carjacking, robbery* та *firearms violations* у блоці головної події (1). Означена фраза *the crimes* у блоці коментарів (2) у кореференційній функції зосереджує увагу на злочинах, які були скоєні членами банди.

Тактика деталізованої репрезентації злочину зосереджує увагу читача на подробицях розслідування. У заголовках безартиклеві одиниці (*assault, bribery, child pornography, killing, murder, slaying, spying* тощо) позначають різновид правопорушення, а дієслова (*to arrest, to detain, to hold, to keep* тощо) вказують на етап розслідування (*Homeless man detained in Italy in UW student's death* [The USA Today 5.07.2016]; *Alleged anti-immigrant suspect held in Quebec mosque shooting* [The USA Today 30.01.2017]; *Six journalists arrested in D.C. while covering Trump*

protests: Report [The Washington Post 25.01.2017]). Деталізація правопорушення забезпечується означеними НРО у вступному абзаці та блоці коментарів за рахунок виділення злочину на тлі надання інформації про перебіг розслідування та його результати. Наприклад, у газетному повідомленні під назвою *Jeffco teen girl charged in shooting of Birmingham bartender* [The Alabama News 2.11.2016] замах на вбивство бармена у Бірмінгемі позначається безартикульною одиницею *shooting*, яка у вступному абзаці (1) конкретизується означеною НРО *the October shooting*: (1) *Savannah Lynn Hopkins, left, is charged with attempted murder in the October shooting of a Birmingham bartender*. (2) *The shooting happened about 1:30 a.m. Oct. 12*. Означена фраза *the shooting* на позначення цього самого злочину у блоці коментарів (2) зосереджують увагу на процесі його розслідування, а саме встановленні часу скоєння злочину.

Тактика репрезентації злочину в аспекті кількісних показників завданих збитків на етапі арешту привертає увагу читачів іменними фразами з числівниками, які відображають число викрадених автомобілів (*30 cars burglary*), грошовий еквівалент хабара (*15 million bribe*) тощо. Ця тактика втілена у газетному повідомленні під заголовком *Hartselle police arrest man in connection to 3 car burglaries* [The Alabama News 19.11.2014], у якому кількісна репрезентація злочину здійснюється квантифікативною НРО *3 car burglaries*, яка вказує на кількість викрадених автомобілів: *The three burglaries happened at Hartselle Athletic Club, Kroger, and East Highland Baptist Church*. Співвіднесеність безартикульної квантифікативної фрази *3 car burglaries*, ужитої у заголовку, з означеною НРО *the three burglaries* у блоці головної події пов'язана з ідентифікацією місць злочину, позначених власними назвами *Hartselle Athletic Club, Kroger* та *East Highland Baptist Church*.

Тактика темпоральної локалізації злочину передбачає використання у блоці головної події означених фраз (*the March 12 rape and murder; the Sept. 15, 2007, shooting; the January murder; the 2000 slaying* тощо) на позначення часу події, співвідносячи їх з проміжним етапом темпоральної послідовності. При повідомленні у блоці головної події про скоєні злочини означені фрази зазначають рік: *Four Philippine men were indicted Thursday on hostage-taking, conspiracy and weapons charges in the 2011 kidnapping of a 14-year-old boy and his mother, authorities said* [The Washington Post 04.12.2014]; місяць: *Investigators with the Tuscaloosa County Metro Homicide Unit have obtained warrants for a third suspect involved in the January shooting of a 24-year-old Tuscaloosa man, the unit's commander said Friday afternoon* [The Alabama News 21.02.14]; місяць та число: *A 24-year-old man is charged with capital murder in the June 20 shooting death of Darnell Bush in north Montgomery* [The Alabama News 29.06.2016]; точну дату: *The trio had been charged in the Oct. 27, 2015 slaying of 21-year-old Keenen Tajaе Morris* [The Alabama news 2016.18.08]. Як бачимо, означена фраза *the 2000 slaying* пов'язує вбивство з 2000 роком, *the January murder* – з місяцем, *the March 12 rape and murder* вказує на число і місяць, а фраза *the Oct. 27, 2015 slaying* одночасно виділяє злочин за місяцем, числом і роком.

На відміну від числівників, які вказують на точну дату, прикметники *previous, recent, latest* у складі означених фраз *the previous crime, the recent assassinations, the latest murder* локалізують злочини відносно приблизних темпоральних координат: *The family issued a statement Friday, July 8, 2016 denouncing the killings of Dallas officers during a protest against the recent killings of two black men by police officers* [The Alabama News 7.08.2016]; *A Louisiana teen was shot to death at a Tuscaloosa apartment complex this afternoon, the latest killing in a rash of violence in the area over the past five days* [The Alabama News 13.01.2016]. Як бачимо, означені фрази на позначення злочинів у блоці головної події локалізують правопорушення у картині світу відносно точної або приблизної дати його скоєння.

Отже, дискурсивно-номінативна стратегія репрезентації злочинів у новинному Інтернет-дискурсі реалізується тактиками типізації, характеристизації, деталізації, темпоральної локалізації, репрезентації низки правопорушення, які у свою чергу визначають текстову послідовність НРО з урахуванням етапів розслідування правопорушення – арешту, обвинувачення та розкриття. Перспективу подальшого дослідження вбачаємо у виявленні лінгвокогнітивних особливостей конструювання дійсності у медіа дискурсі.

Список літератури

1. Армер Е. В. Картина мира и картина социальной реальности: социально-конструктивистский подход / Е. В. Армер // Вестник Томского государственного университета. – 2013. – № 366. – С. 24–27.
2. Гаврилов А. А. Медийная картина мира как результат отражения реальности / А. А. Гаврилов // Исторические, философские, политические и юридические науки, культурология и искусствоведение. Вопросы теории и практики Тамбов: Грамота. – 2014. – № 5 (43): в 3-х ч. Ч. II. – С. 39–41.

3. Иссерс О. С. Коммуникативные стратегии и тактики русской речи / О. С. Иссерс. – М. : Едиториал УРСС, 2002. – 284 с.
4. Кулаковська К. А. Візуальний контент інтернет-ЗМІ: термінологічні засади дослідження / К. А. Кулаковська // Вісник Книжкової палати. – 2012. – № 6. – С. 26–29.
5. Мосієнко О. В. Номінативна організація американського газетного дискурсу: лінгвокогнітивний і комунікативний аспекти : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Мосієнко Олена Володимирівна ; Донец. нац. ун-т. – Донецьк, 2011. – 20 с.
6. Печетова Н. Ю. Интерпретация событийного концепта в медиатексте / Н. Ю. Печетова // Вестник ЯГУ. – 2010. – Том 7. – № 2. – С. 114–149.
7. Потапенко С. І. Мовна особистість у просторі медійного дискурсу (досвід лінгвокогнітивного аналізу) / С. І. Потапенко. – К. : Видавничий центр КНЛУ, 2004. – 359 с.
8. Рогозина И. В. Медиа-картина мира: когнитивно-семиотический аспект : монография / И. В. Рогозина. – М. ; Барнаул : Издательство Алт. гос. техн. университета, 2003. – 290 с.
9. Филатенко И. А. Событие в пространстве масс-медийного политического текста / И. А. Филатенко // Язык и культура в эпоху глобализации: сб. науч. трудов по материалам I Международной научной конференции. – Санкт-Петербург: Издательство СПбГЭУ, 2013. – Выпуск 1. – Том 2. – С. 303–310.
10. Johnson M. The Body in the Mind : The Bodily Basis of Meaning, Imagination, and Reason / M. Johnson. – Chicago, London : The Univ. of Chicago Press, 1987. – 233 p.
11. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English / [Edited by Sally Wehmeier]. – Sixth edition. – Oxford : Oxford Univ. Press, 2000. – 1539 p.
12. Talbot M. Media Discourse : Representation and Interaction / M. Talbot. – Edinburgh : Edinburgh University Press, 2007. – 208 p.

УДК 811.111'42:33

Л. Науменко
(Київ)

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ МЕНТАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ КОНЦЕПТУ “COMPETITION” В АНГЛОМОВНОМУ БІЗНЕС-ДИСКУРСІ

Стаття присвячена розробленню ментальної структури концепту “competition”, сформованого на базі одного із смислових центрів макроконцепту “business”. Розглядаються дериваційний, словотвірний і текстотвірний потенціали лексеми “competition”, її семантичні зв'язки з іншими можливими номінаторами концепту. Розробляється ментальна структура концепту, що складається з поняттєвого, смислового та фреймового компонентів, відносяться їхні номінатори у мовному матеріалі Інтернет-сайтів американських і британських компаній.

Ключові слова: ментальна структура, концепт “competition”, бізнес-дискурс, поняттєвий компонент, смисловий центр, акціональний фрейм.

The paper deals with developing of mental structure of the concept “competition” which is formed on the basis of one of the sense centres of the macroconcept “business”. The derivational, word-building, text organizing potentials of the lexem “competition” have been considered, as well as its semantic links with other possible nominators of the concept. The mental structure of the concept which consists of notional, sense and frame components have been developed; their nominators have been also detected among the language resources of Internet-sites of American and British companies.

Key words: mental structure, concept “competition”, modeling, business discourse, notional component, sense centre, actional frame.

Як стверджує Р. Ленекер, макроконцепти / суперконцепти розпадаються на дрібніші утворення – суб- / міні-концепти, які, у свою чергу, продукують більш дрібні концепти [15, с. 45]. Макроконцепт “business” також генерує концепти нижчого рівня концептуалізації – субконцепти “enterprise”, “company”, “work”, “competition”. Методика аналізу концепту “competition” розроблена з урахуванням теоретичних напрацювань А. П. Бабушкіна, В. М. Дружніна, В. Л. Іващенко, С. А. Жаботинської, Р. Ленекера, В. А. Маслової, М. В. Піменової, З. Д. Попової, Ю. С. Степанова [1-5; 7-8; 9; 15] та ін. і передбачає розроблення ментальної структури концепту та віднаходження мовних засобів його номінації в бізнес-дискурсі. Виходячи з природи бізнес-концептів, які тяжіють до раціонально-логічної репрезентації